

נספח — חוקים ותקנות

נוסח ההסכם בין הרבנות הראשית לישראל לבין הנהלת הדסה — תש"ז
(1947)

1. הרבנות הראשית לא"י אינה מעכבת ניתוחי מתים בארבעה הסוגים הבאים:

סוג א — ניתוחי גופות עפ"י דרישת החוק;

סוג ב — מקרים בהם אין הרופא יכול, מחוסר ידיעה, לקבוע שום מחלה לסיבת המוות בלי ניתוח;

ההיתר לנתח גופה מסוג זה ניתן בתנאי שתהיה תעודה, לפי הדוגמה המצורפת בזה, אשר תעיד כי אין שום אפשרות לקבוע את סיבת המוות בלי ניתוח הגופה. תעודה זו תינתן ותיחתם ע"י שלושת הרופאים דלהלן לאחר התייעצות ביניהם: רופא המחלקה בה נפטר החולה, ובהיעדרו, הרופא התורן של בית החולים; מנהל המכון לאנטומיה ולהיסטולוגיה פתולוגית, ובהיעדרו, ממלא מקומו; מנהל בית החולים, ובהיעדרו, ממלא מקומו.

סוג ג — ניתוחי גופות מטעמי פיקוח נפש.

סוג זה כולל מקרים בהם עלול הניתוח להועיל לחולה אחר הנמצא בזמן הניתוח בבית החולים או מחוצה לו. ההיתר במקרה זה ניתן גם כן בתנאי שתהיה תעודה כדוגמת זו שנקבעה לגבי סוג ב.

סוג ד — מקרי מחלה תורשתית, כשהכרחי להדריך את המשפחה באמצעי זהירות.

במקרים אלו תונהג בתורת ניסיון התייעצות מוקדמת עם הרבנות.

2. מלבד התעודה החתומה ע"י שלושת הרופאים ינהיג בית החולים טופס לפי הדוגמה המצורפת בזה, שיציין את הסוג שלפיו נותחה גופת הנפטר. באותם מקרים שבהם לא תתעורר שאלת הסודיות תצויין גם המחלה. הנהלת בית החולים תמציא העתק אחד מהטופס לחברה קדישא ואחד למועצה הדתית לקהילת ירושלים, כנסת ישראל.

3. הנהלת ביה"ח תשתדל למסור את הטופס לחברה קדישא או להודיעה בטלפון על ביצוע ניתוח גופה בהקדם זמן לפני הלוויה.

4. הנהלת ביה"ח מתחייבת לבצע את ניתוחי הגופות בכבוד הראוי לנפטרים.

5. חלקים שיילקחו מהגופה לשם בדיקה רפואית מיקרוסקופית או אחרת, ההכרחית לדעת המכון לאנטומיה ולהיסטולוגיה פתולוגית לשם קביעת סיבת המוות, ישארו במכון כל אימת שיהיה צורך בהם. בגמר הבדיקה ימסרו החלקים לחברה קדישא לשם קבורה, והנהלת ביה"ח תשא בהוצאות הקבורה.

נוסח משולב של חוק האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ג-1953³⁸⁹, והתיקון לחוק האנטומיה והפתולוגיה (תיקון), התשמ"א-1980³⁹⁰

1. בחוק זה —

"בית ספר לרפואה" פירושו — אוניברסיטה או בית ספר לרפואה בישראל שהוכרו על פי פקודת המתעסקים ברפואה, 1947;

"הסכמה" — הסכמה שניתנה מרצון חופשי ומתוך דעה צלולה בטופס שנקבע בתקנות;

"בן משפחה" — בן-זוג, ילד, הורה, אח, אחות³⁹¹.

2. גוייתו של אדם שהסכים בכתב כי תשמש למטרות מדעיות, מותר לבתרה בבית ספר לרפואה לצרכי לימוד ומחקר³⁹².

3. מי שברשותו גוייה כאמור בסעיף 2, יודיע על כך לבית הספר לרפואה וימסרנה לו לפי דרישתו, תוך הזמן ובדרך שנקבעו בתקנות; אך אין הוראה זו חלה על מי שהגוייה נמסרה לו לשם קבורה בלבד.

4. הוראות סעיפים 8 (2) ו-22 (6) (א) של פקודת בריאות העם, 1940, לא יחולו על גוייה כאמור בסעיף 2, ובמקומם יבואו הוראות שייקבעו בתקנות.

5. (א) לא יאוחר משנה מהיום שבו נתקבלה הגוייה בבית הספר לרפואה יובאו הגוייה וחלקיה המבותרים לקבורה לפי דיני העדה הדתית שעמה נמנה המת, ובית הספר לרפואה ישא בכל הוצאות הקבורה.
(ב) מותר לבית הספר לרפואה לשמור על הגוייה או על חלקים ממנה, אם הסכים לכך הנפטר בכתב, או אם הרשאי לדרוש אותה לפי התקנות לא התנגד לכך תוך הזמן ובדרך שנקבעו בתקנות.

6. (א) מותר לרופא לנתח גוייה לשם קביעת סיבת המוות, או כדי להשתמש בחלק ממנה לריפוי של אדם, אם נקבע בתעודה שנחתמה על ידי שלושה רופאים שהוסמכו לכך בהתאם לתקנות, כי הניתוח משמש לאחת המטרות האמורות.

[389] פורסם בס"ח 134, ביום כד אלול תשי"ג, [392] בחוק המקורי משנת 1953 היתה הפסקה עמ' 162. [390] פורסם בס"ח 992, מיום ג טבת תשמ"א, עמ' 42. [391] ההגדרות של הסכמה, ובן משפחה — מופיעות רק בתיקון משנת 1980. ובדרך שנקבעו בתקנות. וכן גוייתו של אדם שהרשאי לדרוש אותה לפי התקנות לא דרש אותה תוך הזמן ובדרך שנקבעו בתקנות.

(ב) (1) לא תנותח גוייה לפני תום חמש שעות לאחר מתן הודעה על הפטירה לאחד מבני המשפחה; ימי שבת ומועדי ישראל, ולגבי בן משפחה שאינו יהודי – שבתה וימי חגייה של עדתו, לא יבואו במנין חמש השעות האמורות.

(2) על אף האמור בפסקה (1), אם היה הניתוח דרוש כדי להשתמש בחלק מהגוייה לריפוי של אדם, תימסר על כך הודעה לאחד מבני המשפחה בזמן סביר לפני עשיית הניתוח.

(ג) (1) נתגלה צורך להשתמש בחלק מגוייה להציל חייו של פלוני, יבוא במקום הזמן האמור בסעיף-קטן (ב) – הזמן שעד המועד המאוחר ביותר שבו אפשר להוציא את החלק מהגוייה לשם שימוש כאמור; לא ניתן למסור הודעה לפי סעיף קטן(ב) תוך המועד האמור, מחמת חוסר אפשרות לאתר בן-משפחה, מותר הניתוח לפי סעיף-קטן זה ובלבד שנעשה נסיון סביר למסור את ההודעה.

(2) בלי לפגוע בכלליות האמור בפסקה (1), שימוש בקרנית של נפטר להשתלה באדם פלוני להצילו מעיוורון, שימוש למניעת ליקוי בראיה או בשמיעה, שימוש בכליה של נפטר, ושימוש ברקמות עור של נפטר להשתלה להציל את חייו של אדם פלוני הם שימושים בחלקי גוייה להצלת חיים³⁹³.

א.6. (א) השאיר הנפטר בני משפחה, לא תנותח גוייתו לפי סעיף 6 – למעט ניתוח בנסיבות כאמור בסעיף 6(ג) – אלא אם נתקיימו גם שני אלה:

(1) הסכים לכך בן זוגו של הנפטר, ובהיעדר בן זוג – ילדיו, ובהיעדר ילדים – הוריו, ובהיעדר הורים – אחיו או אחותו.

(2) לא התנגד לכך בכתב בן משפחה שבאותה דרגת קרבה של מי שהסכים כאמור, או בן משפחה שבדרגת קרבה שלאחריו בנסיבות המקרה בהתאם לסדר דרגות הקרבה שבפסקה (1).

(ב) התנגד אדם בחייו בכתב שגוייתו תנותח, הרי על אף האמור בסעיף 6 ועל אף כל הסכמה של בן משפחה לפי סעיף-קטן (א) – לא יבוצע הניתוח.

(ג) הסכים אדם שגוייתו תנותח, מותר לנתח על אף כל התנגדות של בן משפחה.

(ד) בנסיבות כאמור בסעיף 6(ג) מותר לנתח את הגוייה זולת אם התנגד האדם בחייו בכתב שגוייתו תנותח, או אם התנגד לכך בכתב בן זוגו, אחד מילדיו או אחד מהוריו.

[393] סעיפים 6(ב) ו-6(ג) על סעיפי המשנה שלהם מופיעים רק בתיקון משנת 1980.

(ה) לא השאיר אדם בני משפחה, לא תנותח גוייתו אלא אם הסכים לכך בחיים.

(ו) הוראות סעיף זה באות להוסיף על האמור בסעיף 3946.

ב6. (א) המגלה מידע שנמסר לו, אגב מקצועו או מלאכתו, בדבר זהותו של נפטר שחלק מגוויתו הוצא או יוצא ממנה כדי להשתמש בו לרפוי של אדם, ואינו נדרש לגלות מידע זה מכוח הדין, דינו – מאסר ששה חדשים; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על מתן הודעה לפי סעיף 6.

(ב) המפרסם מידע בדבר זהותו של נפטר כאמור בסעיף קטן (א), דינו – מאסר שנה אחת.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא יהיה בפרסום לפיו משום הפרת חובת הסודיות אם הנפטר הסכים לכך בכתב בחייו או שנתקיים, לעניין הפרסום, האמור בפסקאות (1) ו(2) של סעיף 6א(א) 395.

ג6. הוצאת יילוד מגופה של נפטרת כדי לאפשר לו חיים, לא יראו בה ניתוח לענין חוק זה 396.

ד6. בעת מלחמה או בעת פיגוע המוני או בעת תאונה או אסון שגרם למספר רב של נפגעים לא יחולו הוראות סעיף 6א 397.

7. (א) המוסר גוייה לבית הספר לרפואה שלא נתמלאו לגביה הוראות סעיף 2, המבותר גוייה שלא ברשות בית הספר לרפואה, או המנתח גוייה שלא לפי הוראות סעיף 6, דינו מאסר שלוש שנים או קנס 1500 לירות או שני העונשים כאחד.

(ב) העובר על הוראות סעיף 3 או סעיף 5 (א), דינו מאסר שנה אחת או קנס 500 לירות או שני העונשים כאחד.

8. שר הבריאות ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, לרבות תקנות בדבר מתן הודעה על המוות.

9. חוק זה לא יפגע בהוראות חוק חקירת סיבות מוות, התשי"ח-1958, אולם שופט חוקר כאמור באותו חוק לא יצווה על ניתוח גוייה אלא אם ראה שיש יסוד סביר לחשש שהמוות נגרם בעבירה או ברשלנות או בהזנחה, ולאחר שניתנה לאחד מבני המשפחה הודעה על כוונתו לצוות כאמור; התייצב אחד מבני המשפחה או אדם או גוף בעל ענין בהליך כאמור, תינתן לו הזדמנות להשמיע את דבריו 398.

[394] סעיף 6א על כל סעיפי המשנה שלו מופיע רק בתיקון משנת 1980.
[395] סעיף 6ב על כל [397] סעיף 6ד מופיע רק בתיקון משנת 1980.
[396] סעיף 6ג מופיע רק בתיקון משנת 1980.
[398] סעיף 9 מופיע רק בתיקון משנת 1980.
[399] סעיף 6א על כל סעיפי המשנה שלו מופיע רק בתיקון משנת 1991.

10 על אף האמור בחוק זה, אם היתה סכנה מוחשית ומיידית לבריאות הציבור והתעורר צורך דחוף ומיוחד בניתוח גוייה כדי למנוע סכנה כזאת, מותר לנתחה; שר הבריאות יתקין, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, תקנות לגבי סכנה כאמור³⁹⁹.

תקנות האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ד-1954⁴⁰⁰

1. "קרוב" פירושו — בן זוג או בת זוג, צאצא, ילד מאומץ וצאצאיו, הורים, הורי הורים, אח או אחות וצאצאיהם, דוד או דודה וצאצאיהם; "גוף מוכר" פירושו — חברה קדישא וכל חבר אנשים ששר הבריאות הכיר בו לעניין תקנות אלה כמוסמך לטפל בקבורת מתים, בארץ כולה או באזור מסויים בה.

2. נפטר אדם ואין ממנו הסכמה בכתב שגוייתו תשמש למטרות מדעיות (להלן — גוייה שלא הותרה), רשאי קרובו או גוף מוכר לדרוש את גוייתו מי שהגוייה ברשותו.

3. עברו עשרים וארבע שעות משעת מותו של אדם שגוייתו לא הותרה, או משעה שנמצאה הגוייה ולא נדרשה על ידי קרוב או גוף מוכר, מי שהגוייה ברשותו יודיע על כך מיד לגוף מוכר ולבית הספר לרפואה.

4. נפטר אדם ויש ממנו הסכמה בכתב שגוייתו תשמש למטרות מדעיות (להלן — גוייה שהותרה), מי שהגוייה ברשותו יודיע על כך מיד לבית ספר לרפואה.

5. קיבל בית הספר לרפואה הודעה כאמור בתקנות 3 או 4, יודיע מיד למי שהגוייה ברשותו, אם הוא דורש אותה לשם ביתור לצרכי לימוד ומחקר ואם לאו.

6. לא נתקבלה מבית הספר לרפואה הודעה כאמור עד שעברו ארבעים ושמונה שעות משעת המוות או משעת הימצא הגוייה, יראו את בית הספר לרפואה כמוותר על הגוייה.

[399] סעיף 10 מופיע רק בתיקון משנת 1980. נ' הרופא המחוזי לשכת הבריאות (פורסם לפרשנות סעיף זה ראה פסק דינו של נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים, השופט ו. זיילר, מוזח תשנ"ז, עמ' 129 ואילך). [400] פורסם בק"ת במאמרו של א. שטינברג, אסיא, חוב' נט-ס, אייר תשנ"ז, עמ' 129 ואילך). [400] פורסם בק"ת

7. נתקבלה מבית הספר לרפואה דרישה לגוייה תוך ארבעים ושמונה שעות כאמור, ולא נדרשה על ידי קרוב או גוף מוכר, מי שהגוייה ברשותו ימסור אותה לבית הספר שדרשה.
8. העברת הגוייה תיעשה על ידי בית הספר לרפואה ועל חשבוננו.
9. (א) בשעת מסירת הגוייה יחתום בא-כוח בית הספר לרפואה על קבלה בשלושה טפסים בה יצויינו פרטים אלו בדבר המת, במידה שהם ידועים⁴⁰¹.
10. בית הספר לרפואה ינהל פנקס בו יירשמו הפרטים ביחס לכל גוייה כאמור בתקנה 9 (א), וכן תאריכה ושעת הוצאת הגוייה או חלקים ממנה מרשותו, השם והכתובת של האדם אשר לו נמסרה הגוייה או חלקים ממנה, ואם נקברה – התאריך והמקום של הקבורה.
11. ההתנגדות של קרוב או גוף מוכר לפי סעיף 5 (ב) לחוק, שגוייה או חלק ממנה יהיו שמורים בידי בית ספר לרפואה, תהא בת תוקף אם נמסרה במכתב רשום שנשלח לבית הספר לרפואה לפחות חודש לפני תום שנה מיום מסירת הגוייה לבית הספר.
12. הרופאים המוסמכים לקבוע בתעודה שנחתמה על ידיהם שניתוח גוייה משמש לאחת המטרות המותרות לפי החוק כאמור בסעיף 6 לחוק, הם:
- (1) לגבי אדם שמת בבית חולים – הרופא שטיפל בו באחרונה לפני מותו, מנהל בית החולים או ממלא מקומו, ומנהל המחלקה של בית החולים שבה מת האדם או ממלא מקומו;
- (2) לגבי אדם שמת מחוץ לבית חולים – הרופא שטיפל בו באחרונה לפני מותו, ואם לא היה בטיפולו של רופא – כל רופא אחר, רופא ממשלתי, ומנהל בית חולים.
13. מי שלא הודיע לגוף מוכר כאמור בתקנה 3 או עבר על התקנות 9 או 10, דינו מאסר שלושה חודשים או קנס 50 ל"י או שני העונשים כאחד.

תשי"ד, עמ' 334. [401] כאן בא פירוט פרטים מזהים שונים.

תקנות האנטומיה והפתולוגיה (ניתוחים במקרים מיוחדים), התשמ"ה-1985⁴⁰²

1. הגדרות – בתקנות אלה, "המנהל" – המנהל הכללי של משרד הבריאות או רופא עובד המדינה שהוא הסמיכו לענין תקנות אלו.

2. ראה המנהל כי קימת סכנה מוחשית ומיידית לבריאות הציבור עקב פטירתו של אדם באחת מן הנסיבות האמורות להלן או עקב הגעה לישראל של גוויה שלא על פי תקנות בריאות העם (קבורה מחדש), 1941, או ללא מסמכים רפואיים מקובלים, רשאי הוא לקבוע כי קיים צורך דחוף ומיוחד בניתוח הגוויה כדי למנוע סכנה כאמור; ואלה הנסיבות:

(1) רופא קבע כי הפטירה אירעה ממחלה העלולה לפגוע בכלל האוכלוסיה של המדינה או בחלקים ממנה, או בצוות רפואי שבא במגע עם הנפטר או בבני משפחתו של הנפטר;

(2) רופא קבע כי הפטירה אירעה ממחלה שאינה מוכרת בישראל;

(3) רופא קבע כי הפטירה אירעה ממחלה בלתי מזוהה;

(4) הפטירה אירעה כתוצאה ממחלה כמשמעותה בסעיף 20 לפקודת העם, 1940;

(5) פטירה פתאומית בבית חולים.

חוזר המנהל הכללי של משרד הבריאות, מס' 10/2002 מיום 15.4.02 – תקנות האנטומיה והפתולוגיה (תיקון) התשס"א-2001: נתיחות לשם הכשרת רופאים לביצוע פעולות מצילות חיים

1. ביום 21 לפברואר 2001 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות האנטומיה והפתולוגיה (פורסם בקובץ התקנות התשס"א 6079, ביום 21.1.2001), המוסיף את האפשרות לבצע נתיחה בגוויה לשם הכשרת רופאים לביצוע פעולות ניתוחיות מצילות חיים, בתנאים הבאים:

א. המנוח – בחייו, או בני משפחתו – לאחר פטירתו, נתנו הסכמתם בכתב על גבי הטפסים החדשים המיועדים לכך (טופס 2 א או טופס 5, לפי העניין – מצ"ב נספח א' בחוזר זה), לביצוע פעולה ניתוחים כאמור, וזאת לאחר שקיבלו הסבר על הנושא, ודף הסבר המצורף לחוזר זה (נספח ב').

ב. הפעולה הניתוחית שמבוקש לבצע במנוח נמנית על הסוגים

המפורטים ברשימה המצורפת (נספח ג') בלבד.
 ג. חתימת שלושה רופאים (כרגיל) המאשרת כי נתיחת הגוויה היא למטרת ריפוי של אדם.
 רופא לא יחתום על אישור כאמור בתנאי (ג) לעיל, אם מבוקש לבצע לשם הכשרת רופאים פעולה ניתוחית שאינה מנויה ברשימה בנספח ג'.

2. יובהר להלן, כי הוצאת איברים לשם השתלה, הינה בעדיפות קודמת לביצוע נתיחה לשם הכשרת רופאים לביצוע פעולות מצילות חיים, ולפיכך, אין לבצע נתיחה להכשרת רופאים כאמור, אם יש בנתיחה כזו כדי למנוע שימוש באיבר מאיברי גופו של הנפטר לצרכי השתלה.

נספח ג

רשימת סוגי פעולות ניתוחיות מצילות חיים לעניין תקנה 12(ב) לתקנות האנטומיה והפתולוגיה תשי"ד-1954

- החדרת צינור תוך-קני בדרכי האוויר
- החדרת מסיכה לרינגיאלית (LMA) בדרכי האוויר
- קוניוטומיה
- טרכיאוסטומיה (פיום הקנה)
- החדרת צנתר לווריד תת בריחי
- החדרת צנתר לווריד היוגולרי החיצון
- החדרת צנתר לווריד הספנא
- ביצוע Venesection (וונסקציה)
- החדרת מחט תוך לשדית (Intraosseous)
- החדרת נקז בין צלעי וקיבועו הנכון לניקוז חזה
- שחרור לחץ בחזה על ידי החדרת מחט גדולה
- ניתוח להשתלת לב מלאכותי
- הכנסת צנתר לשלפוחית השתן

חוק חקירת סיבות המוות, תשי"ח-1958⁴⁰³

18-1. הסעיפים הללו מפקודת חוקרי סיבות המוות בוטלו.

19. מת אדם ויש יסוד סביר לחשש שסיבת מותו אינה טבעית, או שמותו נגרם בעבירה, וכן מת אדם בהיותו נתון במעצר או במאסר או בהיותו מאושפז בבית חולים לחולי נפש או במוסד סגור לילדים מפגרים, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו, קצין משטרה, רופא, או כל אדם מעוניין, לבקש מאת שופט של בית משפט השלום שבתחום שיפוטו אירע המוות או נמצאת הגויה (להלן — שופט חוקר) לחקור בסיבת המוות. בסעיף זה "אדם מעוניין" — בן זוגו של הנפטר, הוריו, הורי-הוריו, צאצאיו, אחיו ואחיותיו.

20. משהוגשה בקשה לפי סעיף 19, לא יעשה אדם דבר בגויה בלי הוראה או היתר של השופט החוקר.

26. שופט חוקר רשאי, אם הדבר דרוש לבירור סיבת המוות בחקירה לפי סעיף 19, לצוות על בדיקתה או ניתוחה של הגויה על ידי רופא או מומחה אחר, על דחיית הקבורה עד לאחר הבדיקה או הניתוח, או על פתיחת הקבר והוצאת הגויה לשם ביצוע הבדיקה או הניתוח.

27. על צו לפתיחת קבר לפי סעיף 26, רשאי כל אדם מעוניין, כמשמעותו בסעיף 19, וגוף מוכר, כמשמעותו בתקנות האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ד-1954, לערער לפני בית המשפט המחוזי.

28. הוראות חוק האנטומיה והפתולוגיה, תשי"ג-1953, יחולו, בשינויים המחוייבים לפי העניין, גם על בדיקה וניתוח לפי סעיף 26.

29. הודיע פרקליט מחוז לשופט החוקר, בכתב, שנמסרה הודעת אישום או שהוגש כתב אישום בקשר עם מקרה המוות הנמצא בחקירה, יפסיק השופט את חקירתו.

חוק השיפוט הצבאי, התשל"ו-1975 — סימן ד'

לפי סעיף 298 (א)(א) רשאי הפרקליט הצבאי הראשי מיוזמתו או לפי בקשת אדם מעוניין, להחליט כי ימונה שופט חוקר לחקור בסיבת המוות כאשר יש יסוד סביר לחשש שסיבת המוות אינה טבעית או שהמוות נגרם בעבירה או שהמוות אירע בשעה

[403] פורסם בס"ח תשי"ח, עמ' 54.

שהחייל היה נתון במעצר, במחבוש או במאסר, או בהיותו מאושפז בבית חולים לחולי נפש.

לפי סעיף 298 (א)(ב) ממונה השופט החוקר על ידי נשיא בית הדין הצבאי לערעורים.

לפי סעיף 298 (א)(ג) אם הודיע הפרקליט הצבאי הראשי לאדם מעוניין שבקש את החקירה כי אין לצבא עניין בעריכת החקירה, או אם תוך שלושים יום מיום הגשת הבקשה לפרקליט הצבאי הראשי לא החליט הוא על מינוי שופט חוקר, תהא קיימת האפשרות לחקור את סיבת מותו של החייל, ובכלל זאת נתיחת גופתו, בהתאם לחוק חקירת סיבות מוות.

לפי סעיף 298 (א)(ד) לא יחולו ההוראות בדבר חקירת סיבות המוות על מות חייל בקרב.

לפי סעיף 298 (א)(ו) רשאי השופט החוקר, אם היה סבור כי הדבר דרוש לברור סיבת המוות, לצוות על בדיקתה או ניתוחה של הגווייה על ידי רופא או מומחה אחר, על דחיית הקבורה עד לאחר הבדיקה או הניתוח, או על פתיחת הקבר והוצאת הגווייה לשם ביצוע הבדיקה או הניתוח.

לפי סעיף 298 (ב)(ו) נתונות סמכויות אלו לקצין משטרה צבאית שהפרקליט הצבאי הראשי הסמיכו לכך, כל עוד לא נתמנה שופט חוקר.

לפי סעיף 298 (י) אם היה היועץ המשפטי לממשלה סבור כי המוות אירע שלא במסגרת הצבא או עקב השתייכותו של הנפטר לצבא, רשאי הוא בכל עת עד לגמר החקירה לצוות כי החקירה תיערך על פי חוק חקירת סיבות המוות, תשי"ח-1958.

נתוחים

אך מכל מקום הוא מתייחס רק לגופות מתים.

א. הגדרת המושג

הענף ברפואה העוסק בניתוחים הוא הכירורגיה³.

ניתוח בלשון המקרא הוא חיתוך וגזירה¹. מושג זה מתייחס בעיקר לבעלי חיים, אך הוא מופיע גם ביחס לבני אדם². במקצועות הכירורגיים, שהם נפרדים

[1] שמות כט יז; ויקרא א ו, ועוד. [2] שופטים יט כט. [3] מילה מורכבת משתי מילים יוניות: